

APLICATIU

GUIA DOCENT

PROVISIONAL

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent
Titulacions de Grau i de Màster

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Alteracions del llenguatge associats a altres patologies
Codi	101722
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	3r Curs 1r semestre
Horari	<i>(link a la pàgina web del centre o titulació)</i>
Lloc on s'imparteix	<i>Facultat o Escola (l'aula apareixerà als horaris)</i>
Llengües	Català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Carme Brun i Gasca
Departament	Psicologia clínica i de la salut.
Universitat/Institució	UAB
Despatx	B5 158-36
Telèfon (*)	935814381
e-mail	Carme.brun@uab.cat
Horari d'atenció	Dimecres 11.30-13.30

2. Equip docent

Nom professor/a	Carme Brun i Gasca
Departament	Psicologia clínica i de la salut.
Universitat/Institució	UAB
Despatx	B5 158-36
Telèfon (*)	935814381
e-mail	Carme.brun@uab.cat
Horari de tutories	Dimecres 11.30-13.30

3.- Prerequisits

En aquesta assignatura es tractaran els patrons de conducta i llenguatge associats a altres trastorns, és per tant, molt recomanable que l'alumne conegui el desenvolupament evolutiu normal (incloent-hi el llenguatge) així com els trastorns de l'evolució del llenguatge. Aquests aspectes es tracten en les assignatures: Psicologia Evolutiva I i II, Adquisició i processament del llenguatge i Trastorns i Avaluació de l'adquisició del llenguatge oral i escrit. Donat que molta bibliografia actualitzada dels temes són articles científics en anglès es recomana que l'alumne es familiaritzi en aquesta habilitat. De tota manera aquest aspecte també es treballarà a classe.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'assignatura pretén formar l'estudiant en el coneixement de les característiques de conducta i llenguatge associades als següents trastorns: discapacitat intel·lectual, autisme, paràlisi cerebral i trastorns de dèficit d'atenció amb o sense hiperactivitat.

Quan finalitzi l'assignatura l'estudiant serà capaç de:

- Ser sensible per entendre l'afectació global dels pacients que presentin les patologies estudiades i la influència que pot tenir en el seu entorn i el seu desenvolupament.
- Identificar les característiques de llenguatge associades a les patologies estudiades.
- Preveure les necessitats logopèdiques dels pacients que presentin aquestes patologies.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competències

- CE2.** Demostrar que comprèn els trastorns de la comunicació, el llenguatge, la parla, l'audició, la veu i les funcions orals no verbals.
- CE3.** Valorar de forma crítica les tècniques i els instruments d'avaluació i diagnòstic en Logopèdia.
- CE5.** Comprendre el funcionament de la professió i l'estatus legal del logopeda.
- CE6.** Explorar, avaluar, diagnosticar i emetre pronòstic d'evolució dels trastorns de la comunicació i el llenguatge des d'una perspectiva multidisciplinària.
- CE7.** Usar les tècniques i instruments d'exploració propis de la professió i registrar, sintetitzar i interpretar les dades aportades integrant-les en el conjunt de la informació.
- CE13.** Conèixer els límits de les seves competències i saber identificar si és necessari un tractament interdisciplinari.
- CE16.** Dominar la terminologia que el permeti interactuar eficaçment amb altres professionals.
- CE25.** Gestionar la diversitat sociocultural i les limitacions associades a les diferents patologies.

Resultats d'aprenentatge

- CE2.6.** Identificar patrons normals i anormals de llenguatge en pacients amb diferents patologies.
- CE2.7.** Explicar las alteracions del llenguatge secundàries a trastorns en altres esferes.
- CE3.8.** Descriure i explicar la utilitat i indicacions dels instruments d'avaluació de llenguatge que més s'ajusten a les característiques de cada patologia o discapacitat.
- CE5.1.** Explicar el rol del logopeda en equips multidisciplinaris i el marc legal de la professió
- CE6.2.** Descriure els principals mètodes d'exploració de les alteracions del llenguatge.
- CE7.6.** Emetre un diagnòstic probable, així com possibles diagnòstics diferencials, a partir de casos presentats en vídeo o de la lectura de informes.
- CE13.2.** Explicar de manera argumentada les situacions

que requereixin la participació i derivació a altres professionals.

CE16.3. Explicar la terminologia pròpia d'altres professions relacionades amb els pacients subjectes de la seva intervenció.

CE25.1. Explicar les limitacions associades a las diferents patologies del llenguatge secundàries a altres alteracions, així com a l'estatus cultural i socioeconòmic del pacient.

Competència

CT14. Identificar, analitzar i resoldre problemes ètics en situacions complexes

CT16. Tenir una actitud d'aprenentatge estratègica i flexible.

6.- Continguts de l'assignatura

BLOC TEMÀTIC 1 - INTRODUCCIÓ GENERAL: ELS TRASTORNS DE LLENGUATGE ASSOCIATS A ALTRES PATOLOGIES.

BLOC TEMÀTIC 2.- LA DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL

- DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL:
 - Evolució del concepte i definició.
 - Perfil cognitiu i conducta adaptativa en discapacitat intel·lectual.
 - Llenguatge en discapacitat intel·lectual no sindròmica.

- EL LLENGUATGE I DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL SINDRÒMICA
 - La Síndrome de Down
 - Etiologia i prevalença
 - Fenotip físic
 - Fenotip conductual
 - Perfil de llenguatge
 - La Síndrome del Cromosoma X-Fràgil
 - Etiologia i prevalença
 - Fenotip físic
 - Fenotip conductual
 - Perfil de llenguatge
 - La Síndrome d'Angelman
 - Etiologia i prevalença
 - Fenotip físic
 - Fenotip conductual
 - Perfil de llenguatge
 - La Síndrome de Williams
 - Etiologia i prevalença

Fenotip físic
Fenotip conductual
Perfil de llenguatge

La Síndrome de Prader-Willi
Etiologia i prevalença
Fenotip físic
Fenotip conductual
Perfil de llenguatge

La Síndrome de Rett
Etiologia i prevalença
Fenotip físic
Fenotip conductual
Perfil de llenguatge

La Síndrome Velocardiofacial
Etiologia i prevalença
Fenotip físic
Fenotip conductual
Perfil de llenguatge

BLOC 3.-EL LLENGUATGE EN L'AUTISME.

Concepte i definició espectre autista.
Etiologia i prevalença
Clínica de l'autisme
Llenguatge i autisme

BLOC 4.-EL LLENGUATGE EN EL TDA-H.

Concepte i definició subtipus TDA-H.
Etiologia i prevalença
Perfil cognitiu
Aspectes de conducta
Llenguatge en el TDA-H

BLOC 5.-EL LLENGUATGE EN LA PARÀLISI CEREBRAL.

Concepte i definició PC
Etiologia i prevalença

Perfil cognitiu
Aspectes de conducta
Llenguatge en la PC

7.- Metodologia docent i activitats formatives

ACTIVITAT DIRIGIDA **- Classes teòriques i seminaris**

Classes magistrals amb suport de TIC

Seminaris d'anàlisi de casos: els estudiants discutiran les tècniques d'exploració utilitzades i emetran un diagnòstic de manera argumentada.

ACTIVITAT SUPERVISADA **-Tutories**

Tutories de seguiment de la realització dels treballs plantejats

ACTIVITAT AUTÒNOMA

-Lectura d'articles, redacció de treballs, estudi, etc.

Lectura comprensiva de documents diversos (informes, protocols d'avaluació, etc) i articles

Anàlisi de casos

Estudi: Realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Classes magistrals amb suport de TIC	28	<p>CE2.6. Identificar patrons normals i anormals de llenguatge en pacients amb diferents patologies.</p> <p>CE2.7. Explicar las alteracions del llenguatge secundàries a trastorns en altres esferes.</p> <p>CE3.8. Descriure i explicar la utilitat i indicacions dels instruments</p>
--------------------------------------	----	--

		<p>d'avaluació de llenguatge que més s'ajusten a les característiques de cada patologia o discapacitat.</p> <p>CE6.2. Descriure els principals mètodes d'exploració de les alteracions del llenguatge</p> <p>CE13.2. Explicar de manera argumentada les situacions que requereixin la participació i derivació a altres professionals.</p> <p>CE25.1. Explicar les limitacions associades a les diferents patologies del llenguatge secundàries a altres alteracions, així com a l'estatus cultural i socioeconòmic del pacient</p>
Seminaris d'anàlisi de casos	28	<p>CE2.6. Identificar patrons normals i anormals de llenguatge en pacients amb diferents patologies.</p> <p>CE5.1. Explicar el rol del logopeda en equips multidisciplinaris i el marc legal de la professió.</p> <p>CE7.6. Emetre un diagnòstic probable, així com possibles diagnòstics diferencials, a partir de casos presentats en vídeo o de la lectura de informes.</p> <p>CE13.2. Explicar de manera argumentada les situacions que requereixin la participació i derivació a altres professionals.</p> <p>CE16.3. Explicar la terminologia pròpia d'altres professions relacionades amb els pacients subjectes de la seva intervenció.</p> <p>CT14. Identificar, analitzar i resoldre problemes ètics en situacions complexes</p> <p>CT16. Tenir una actitud d'aprenentatge estratègic i flexible.</p>

Supervisades

Tutories de seguiment de la realització dels treballs plantejats	4	CT16. Tenir una actitud d'aprenentatge estratègic i flexible.
--	---	--

Autònomes

Lectura comprensiva de documents diversos i articles.	20	<p>CE2.7. Explicar les alteracions del llenguatge secundàries a trastorns en altres esferes.</p> <p>CE3.8. Descriure i explicar la utilitat i indicacions dels instruments d'avaluació de llenguatge que més s'ajusten a les característiques de</p>
---	----	--

		<p>cada patologia o discapacitat.</p> <p>CE6.2. Descriure els principals mètodes d'exploració de les alteracions del llenguatge</p>
Estudi	70	<p>CE2.6. Identificar patrons normals i anormals de llenguatge en pacients amb diferents patologies.</p> <p>CE2.7. Explicar las alteracions del llenguatge secundàries a trastorns en altres esferes.</p> <p>CE3.8. Descriure i explicar la utilitat i indicacions dels instruments d'avaluació de llenguatge que més s'ajusten a les característiques de cada patologia o discapacitat.</p> <p>CE6.2. Descriure els principals mètodes d'exploració de les alteracions del llenguatge</p> <p>CE13.2. Explicar de manera argumentada les situacions que requereixin la participació i derivació a altres professionals.</p> <p>CE25.1. Explicar les limitacions associades a las diferents patologies del llenguatge secundàries a altres alteracions, així com a l'estatus cultural i socioeconòmic del pacient</p>

8.- Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es basa en els següents mòduls:

1. Examen escrit comptarà pel 50% de la nota.
2. Entrega de tres pràctiques d'anàlisi de casos (es realitzaran a l'aula i posteriorment es comentaran individualment amb l'alumne) 30% de la nota.
3. Entrega i tutorització individual d'un mapa conceptual. 20% de la nota.

Per tal d'aprovar l'assignatura l'alumne haurà d'haver presentat els tres mòduls.

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
Examen	2	<p>CE2.7. Explicar las alteracions del llenguatge secundàries a trastorns en altres esferes.</p> <p>CE3.8. Descriure i explicar la utilitat i indicacions dels instruments d'avaluació de llenguatge que més s'ajusten a les característiques de cada patologia o discapacitat.</p> <p>CE6.2. Descriure els principals mètodes d'exploració de les alteracions del llenguatge</p> <p>CE13.2. Explicar de manera argumentada les situacions que requereixin la participació i derivació a altres professionals.</p> <p>CE25.1. Explicar les limitacions associades a las diferents patologies del llenguatge secundàries a altres alteracions, així com a l'estatus cultural i socioeconòmic del pacient</p>
Pràctiques avaluatives	6	<p>CE2.6. Identificar patrons normals i anormals de llenguatge en pacients amb diferents patologies.</p> <p>CE5.1. Explicar el rol del logopeda en equips multidisciplinaris i el marc legal de la professió.</p> <p>CE7.6. Emetre un diagnòstic</p>

		<p>probable, així com possibles diagnòstics diferencials, a partir de casos presentats en vídeo o de la lectura de informes.</p> <p>CE13.2. Explicar de manera argumentada les situacions que requereixin la participació i derivació a altres professionals.</p> <p>CE16.3. Explicar la terminologia pròpia d'altres professions relacionades amb els pacients subjectes de la seva intervenció.</p> <p>CT14. Identificar, analitzar i resoldre problemes ètics en situacions complexes</p> <p>CT16. Tenir una actitud d'aprenentatge estratègica i flexible.</p>
Mapa conceptual	4	<p>CE2.7. Explicar las alteracions del llenguatge secundàries a trastorns en altres esferes.</p> <p>CT16. Tenir una actitud d'aprenentatge estratègica i flexible.</p>

9- Bibliografia i enllaços web

Bibliografia bàsica:

AAVV(2006) *Síndrome X fràgil: Libro de consulta para familias y profesionales*. Centro Español de Documentación sobre Discapacidad.

TORRES J, CONESA MI, BRUN C (2003) Trastornos del lenguaje en niños con necesidades educativas especiales. Ed Ceac

BRUN,C y ARTIGAS J. (2005) *Síndrome de Angelman: del gen a la conducta*. Ed Nau Llibres Valencia. Colección Logopedia e Intervención. Serie: Patologías.

HAGERMAN, R.J i HAGERMAN, P. (2002) *Fragile X syndrome. Diagnosis, Treatment and Research*. The Johns Hopkins University Press. Baltimore.

O'BRIEN, G. & YULE, W. (1995) *Behavioural Phenotypes*. MacKeith Press. Cambridge University Press.

PEDROSA,E (2008) *Criatures d'un altre planeta* Barcelona. Ed. La Magrana.

PUYUELO et al. (1999) Casos clínicos en logopedia 2. Barcelona Ed Masson

PUYUELO et al. (2001) Casos clínicos en logopedia 3. Barcelona Ed Masson

Enllaços web

<http://www.ssbp.co.uk> - SSBP: Society for the Study of Behavioural Phenotypes, pàgina de aquesta agrupació de professionals dedicats a l'estudi dels fenotips conductuals

<http://www.ssbp.co.uk/files/syndromes.htm> - Aquí trobareu una fitxa amb la informació rellevant de cada síndrome.

<http://www.fcsd.org> Pàgina de la Fundació catalana síndrome de Down

<http://www.apps.es> Pàgina de la Federació catalana pro persones amb retard mental, informacions, documents convocatòries d'activitats sobre discapacitat intel·lectual.

<http://www.nas.org.uk> Pàgina de la National Autistic Society del Regne Unit, amb molt material informatiu sobre autisme.

<http://www.rett.es/> Pàgina de l'Associació espanyola per la síndrome de Rett. En la secció "Documentos" es pot trobar un Manual en PDF de la síndrome en castellà, molt complet amb un apartat important de llenguatge.

10.- Programació de l'assignatura

GRUP/S: ____

(la programació de la assignatura explicitarà les activitats formatives i els lliuraments, segons les taules següents. En aquest requadre el professor pot introduir un text explicatiu de la programació de l'assignatura o, si cal, fer referència a un document extern que haurà d'estar al campus virtual de l'assignatura)

ACTIVITATS D'APRENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE